

GAZETA KRAKOWSKA

N^{ro} 58.

Z KRAKOWA DNIA 19 LIPCA 1815 Roku WE SZRODĘ.

Z Warszawy d. 8 Lipca.

Dalszy ciąg Traktatu Przywilejnego
zawartego w Wiedniu d. 21 Kwietnia (3 Ma-
ia) 1815 między N. Cesarzem Wszech
Rosyji i N. Królem Pruskim.

Art. II. Miasto Krakow uznane jest za
wolne i niepodległe, wraz z okręgiem o-
znaczonym, w dodatkowym wspólnie
podpisanym traktacie, między dworami
Rosyjskim, Austryackim, i Pruskim.

Art. III. Xięstwo Warszawskie, z wy-
łączeniem wolnego miasta Krakowa i ie-
go okręgu, iako też i obwodu, który z
prawego brzegu Wisły, wraca się do
Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego,
tudzież prowincyji, któremi w sposob in-
ny na mocy powyższych artykułów roz-
rządzono, połączone jest z Cesarstwem
Rosyjskiem: połączone zaś z nim będzie
nieodzownie przez swoją konstytucyją, i
posiadane na wieczne czasy przez Najja-
śniejszego Cesarza wszech Rosyji, Jego
Dziedziców, i Następców. Jego Cesarzka
Możć zach wnie sobie nadać temu kraio-
wi (etat) mającemu używać oddzielney
administracyji, rozszerzenie wewnętrzne,

iakie uzna za przyzwoite. Przybierze
do innych tytułów, tytuł (Cara) Króla
Polskiego stosownie do obrządku (proto-
cole) używanego i zachowywanego w ty-
tułach przywiązanych do innych Jego po-
siadłości.

Polacy, poddani każdej w szczegól-
ności Wysokiej Strony kontraktującej,
otrzymają Instrukcyę, które zapewnią zachowanie ich narodowości, podług form
bytu politycznego, iakie każdy z Rządów,
pod którymi zostawać będą, nadać im u-
zna za przyzwoite.

Art. IV. Mieszkańcy i właściciele w
krajach, których rozłączenie niniejszym
traktatem następuje, chcący osiąść pod
innym rządem, będą mieli wolność w
przeciągu lat sześciu rozrządzenia swemi
własnościami ruchomemi, lub nierucho-
memi, iakiey bądź natury, ich sprzeda-
nia, opuszczenia kraju i wyprowadzenia
wartości z tych przedarzy pochodzących,
bądź w gotowiźnie, bądź w funduszach
inney natury, bez przeszkody lub iakiey-
kolwiek opłaty.

Art. V. Będzie amnestya zupełna, o-

golna i szczegolna, dla wszystkich osob, iakiegokolwiek stopnia, płci, i stanu.

Art. VI. W skutku artykułu poprzedzającego, nikt na przyszłość niebędzie mógł być poszukiwanym, ani pociągany w żaden sposób za iakieykolwiek i w której bądź epoce, przykładanie się, proste lub uboczne do działań w Polszcze politycznych, cywilnych lub wojskowych. Wszelkie w tej mierze sprawy, rozpoznania, i poszukiwania, uważane będą za niebyłe; sekwestra, i konfiskacye tymczasowe będą zniesione, i wszelka czynność z podobnej przyczyny rozpoczęta daley prowadzoną niebędzie, i bez skutku zostanie.

Art. VII. Wyłączone są od tych ogólnych urzędzeń względem konfiskacyi, te przypadki, w których najwyższe rozkazy albo ostatecznie zapadłe wyroki iuzby w zupełności do skutku przeprowadzone były, a późniejszymi wypadkami uchylone niezostaty.

Art. VIII. Prawo poddanego różnorządowego (*sujet mixte*) co do własności, będzie uznane i utrzymane.

Art. IX. Każda osoba nie pod jednym tylko rządem własności posiadająca, obowiązana jest w przeciągu jednego roku rachując od daty ratyfikacyi niniejszego traktatu, złożyć na piśmie obranego sobie stałego zamieszkania deklaracyą przed urzędem najbliższego miasta, lub rządcą powiatu, albo też władzą cywilną najbliższą w kraju który sobie obrata. Przez takową deklaracyą, którą wzmiankowane urzędy lub inne władze, do rządu wyższego prowincjonalnego przesłać są winne, każdy staje się wraz z familią wyłącznie poddanym tego Monarchy, w któ-

rego krajach wybrał zamieszkanie.

Art. X. Co się tyczy małoletnich, i innych osob pod opieką lub kuratelą będących, opiekuni lub kuratorowie, obowiązani są za nich złożyć takową deklaracyą w czasie oznaczonym.

Art. XI. Gdyby który właściciel różnorządowy zaniedbał podania deklaracyi zamieszkania w oznaczonym przeciągu roku jednego, uważanym będzie za poddanego tego Mocarstwa, w którego krajach miał ostatecznie zamieszkanie, gdyż zamieszczenie jego w tym przypadku, uważane będzie za deklaracyą.

Art. XII. Każdy właściciel różnorządowy, (*proprietaire mixte*), pomimo złożony raz iuz deklaracyi zamieszkania, nie utraci jednak prawa aż do lat ośmiu od daty ratyfikacyi niniejszego traktatu, przeniesienia się pod inne panowanie, za podaniem nowej deklaracyi zamieszkania, i złożeniem zezwolenia Mocarstwa, pod którego rządem osiaść pragnie.

Art. XIII. Właściciel różnorządowy który złożył deklaracyą zamieszkania, lub uważany jest iakby ją złożył podług brzmienia artykułu XI. nie będzie zniewałany do wyzuwania się w iakieykolwiek bądź epoce z własności iakieby mógł posiadać w krajach Monarchy, którego nie jest poddanym. Używać będzie co do tych własności wszelkich praw, posiadaczom właściwych; używać może ich dochodów, w kraju przez siebie zamieszkałym, nie podlegając opłatom exportacyi. Będzie równie mógł sprzedać też własności, i wyprowadzić ich wartość z kraju, bez iakieykolwiek bądź opłaty.

Art. XIV. Prerogatywy w artykule poprzedzającym wymienione, rozciągają

się tylko do dóbr podziałowych przez właścicielow różno-rządowych w epoce ratyfikacyi traktatu niniejszego posiadanych.

Art. XVI. Też same jednak prerogatywy służą wszelkim nabyciom w iednym ze dwoch Państw, uzyskanym prawem następstwa, małżeństwa, lub darowizny dóbr, które w epoce ratyfikacyi niniejszego traktatu, należały do właściciela różno-rządowego.

Art. XV. W przypadku gdyby, na którego z mieszkańców dziś, podiednym tylko z tych dwoch rządów własność mającego, spadł majątek jakimkolwiek tytułem następstwa, zapisu, darowizny, lub małżeństwa w drugim Państwie, właściciel ten, będzie równie uważany za właściciela różno-rządowego i obowiązany będzie złożyć w oznaczonym, czasie deklaracyą stałego zamieszkania. Takowy termin roku iednego rachować się będzie od dnia, w którym okaże prawny dowód swojego nabycia.

Art. XVII. Wolno będzie właścicielowi różno-rządowemu lub jego pełnomocnikowi, udadź się w każdym czasie, z iedney possessyi do drugiey, i tym końcem wolą jest obu dworów aby rządca najbliższej prowincyi, wydawał potrzebne na żądanie stron paszporta. Te paszporta dostatecznie będą do przeszdu z iednego do drugiego kraju, i będą, za takowe zobopólnie uznawane.

Art. XVIII. Do właścicielow dóbr granicą przeciętych zastosowane będą względem tychże dóbr prawidła najswoobodnieysze.

Takowi właściciele różno-rządowi, ich służacy, i włościanie tamże zamieszkalij, będą mieli prawo przeyscia i wra-

cania, z narzędziami ornemi, dobytkiem, naczyniami, &c. z iedney części possessyi przez granice przeciętey do drugiey, bez względu na różnicę Państwa, równie przeprowadzania z iednego miejsca na drugie, zbożowych zbiorow, wszelkich produktow gruntowych, dobytku, i własnych fabrykatow niepotrzebując paszportow, bez przeszkody, bez cła i iakieykolwiek opłaty.

To dobrodzieystwo służy tylko przedom przyrodzonym i przemysłowym majątkow linią demarkacyyną przeciętych. Nadto rozciąga się tylko do posiadłości równie granicą przeciętych a należących do iednego i tego samego właściciela, z iedney i z drugiey strody linii demarkacyney w odległości mili iedney (których 15 na ieden stopień.)

Art. XIX. Poddani, iednego i drugiego Mocarstwa, mianowicie przewodnicy trzod i pasterze, będą im nadal używać praw, prerogatyw, i przywilejow, iakie im dotad służy. Niebędzie również czynioną żadna przeszkoda w codziennych stosunkach mieszkańców przygraniczających. (*Gränz-Verkehr.*)

Art. XX. Rozstrzygnięcie sporu o nieruchomości majątek granicą przecięty, należy do jurysdykcyi miejscowey kraju, w którym posiadacz ma stałe mieszkanie; wypełnienie zaś wyroku do jurysdykcyi miejsca w którym zakwestyonowana nieruchomości jest położona. To urządzenie mieć będzie moc swoię do lat dziesięciu, po upłynieniu których, obadwa wysokie dwory zachowują sobie ułożyć się o inne w tę mierze prawidła, jeżeli tego uznają potrzebę.

Art. XXI. Młyny, fabryki, i rękodziel-

nie założone na rzekach stanowiących granicę, podlegać będą samowładności tego Monarchy, w którego kraju jest położona wieś lub miejsce, do którego też młyny, fabryki, lub rękodzielnie należą.

Reszta potem.

Z Wiednia d. 12 Lipca.

Gazeta tutejsza Dworska zawiera następujące urzędowe doniesienia z placu boju:

Podług doniesienia z C. K. obozu Saarburg pod d. 2 Lipca przybyli d. 30 Czerwca kommissarze od tymczasowego Francuzkiego rządu w towarzystwie Adjutanta Feldmarszałka Xcia Blüchera do obozu trzech zprzymierzonych Monarchów do Hagenau.

Kommissarze ci, jako to PP. Laforet, Pontecoulent, Lafayette, Sebastiani, Benjamin Constant i Voyer d'Argenson, wyiechali d. 26 Czerwca z Paryża, udali się naprzód do Naczelnym Wodzów zprzymierzonego północnego wojska i żądali zawieszenia oręża. Marszałkowie Xiążęta Wellington i Blücher odesłali ich do zprzymierzonych Monarchów. NN. Monarchowie na ich oświadczenie, iż chcą dać wyjaśnienie o prawdziwym położeniu rzeczy w Paryżu, wyznaczili do wysłuchania ich kommissarzów, jako to N. Cesarz Austriacki Feldm. porucznika Hr. Wallmodena, N. Cesarz Rosyjski Hr. Capo d'Istria, a N. Król Pruski Jenerała Knesebeck. Ambassador W. Brytanii Lord Stewart zaproszony został do znaydowania się na tem połączonych gabinetów naradzeniu, z którego okazało się naywidoczniey, iż władcy Francuzcy poczytują swą sprawę w tej chwili za zgubioną i upraszają Monarchów o wspólnomyślnie oszczędzenie

ich oyczyzny.

Nazajutrz rano Francuzcy pełnomocnicy odesłanemi napowrot zostali z następującą odpowiedzią:

W Hagenau d. 1 Lipca o god. 9 z rana.

Gdy w traktatach warowane jest, iż żadna z Stron zprzymierzonych nie może układać się oddzielnie, pokoju lub zawieszenia oręża nie mogą iak tylko za wspólnem porozumieniem się zawierać, przeto znaydujące się tu trzy Dwory, nie mogą do żadnych układów przystąpić. Gabinet starać się będą iak nayprędzey w tej mierze porozumieć. Trzy znaydujące się tu Monarchowie uważają iednak za poprzedni i istotny warunek wszelkiego pokoju i prawdziwey spokojności, ażeby Napoleon Bonaparte nie był w stanie przerywać na przyszłość spokojności Francyi i Europy. Po tem co zaszło w miesiącu Marcu, muszą Mocarstwa żądać, aby był ich straży oddany.

Wallmoden.

Capo d'Istria.

Knesebeck.

Zgłówny kwatery Saarburga d. 8 Lipca.

Dowodzący naczelnie Feldm. Xze Schwarzenberg odebrał iak naypomyślniejsze doniesienia o działaniach Arcy Xcia Jmć Ferdynanda, który z iwszym, 2gim i odwodowem korpusem w kierunku ku Kolmar i Befort był postąpił. Jen. artyleryi Hr. Colloredo zastał nieprzyjaciela d. 28 Czerwca między Danemarie i Befort stojącego. Tylna jego straż rozpoczęła żywą walkę, lecz z znaczną stratą odpartą została do swojego korpusu. D. 29 nderzył Jen. Hr. Colloredo na nieprzyjaciela i pomimo uporczywey obrony od-

parł go ku Befort. Przednia straż Jen. Hr. Colloredo opanowała przy tej okazji wsie Colonge i Movillars, i zepędziła z wielką walecznością nieprzyjaciela z korzystnego jego stanowiska. Strata Jen. Hr. Colloredo wynosi w obu tych dniach do 500 ludzi w zabitych i ranionych.

Arcy Xże Maxymilian postąpił d. 28 ku Kolmar, a d. 30 przybył tam Arcy Xże Ferdynand z gim i większą częścią odwodowego korpusu, i po stoczeniu żywey walki dywizya Mazzuchelli opasała twierdzę Nowy Breisach. Nieprzyjaciel trzymał pod swoimi działami leżącą wieś Wikelheim mocno osadzoną i bronioną przez najwzajemniejszą odwagę pułk pieszy Wirtemberga. Podobnie też spętał zamiar nieprzyjaciela utrzymania się w wieczór we wsi Wolfhausheim. Udało mu się opanować ją, ale Feldm. por. Mazzuchelli odzyskał ją natychmiast i odparł nieprzyjaciela do twierdzy. Przednia straż Arcy Xcia Jmé miała d. 1 Lipca osadzić St. Marie aux Mines, a Feldm. por. Stutterheim miał dojechać dnia tego do Remiremont.

Królewicz następca Wirtemberski, odparłszy po świetnej walce d. 28 Jen. Rapp aż pod działa Strazburga, uważał tę twierdzę z całym korpusem, a nieprzyjaciel zostawał tylko w posiadłości miejsc nad Renem, III i kanałem Molsheim.

Feldm. Xże Wrede wszedł d. 27 do Nancy, wysławszy Jen. por. Reglowicha z zma dywizyami do Luneville, dla utrzymania związku z całym korpusem.

Przed Metz stoi nieprzyjaciel spokojnie podług doniesienia Rossyyskiego Jen. por. Lambert. Jen. Czerniszew ka-

zał obiecać okolice na lewym brzegu Mozelli między Metz i Longrion, podczas którego natrafiono na nieprzyjacielską kolumnę z 2500 do 3000 piechoty, z nieco jazdą i działami, która cofnęła się do Metz.

—————

Z Bazylei piszą pod d. 28 Czerwca co następuje:

”Woyska zprzymierzone idą przeciw Befort i przeszły już za Kolmar, które miasto otworzyło im dobrowolnie bramy. Podjazdowa woyna ochotnych korpusow i chłopow ciągnie się jeszcze w wyższej Alzacyi. Mühlhausen, które za powrotem Napoleona do Francyi, spaliło publicznie Królewskie chorągwie i kokardy, okazuje teraz żal i łagodnie się z nim obchodzą; wszelako musi 75,000 fr. kontrybucyi zapłacić, utrzymywać lazaret i liczną osadę póki woyna trwa, i wystawić nazad most, który 3000 ludorow kosztować będzie. Wysłany do Huningi trębacz, przywiózł, iak mowią, od dowodcy odpowiedź, iż rzucone d. 28 do Bazylei bomby, nastąpiły bez jego rozkazu przez dowodcę batteryi; lecz naprzyszłość nie ma się miasto niczego z jego strony obawiać. Woyska zprzymierzone czynią wielkie przygotowania do oblężenia Huningi. Wczoray Arcy Xże Jan z wielu generałami odbył popis z Szwaycarskimi brygadami Lichtenbahna i Schmiel, i miał z obrotow ich być kontent. Kommissarz Ludwika XVIII. Hr. Rochefoucault pojechał dziś za woyskiem do Francyi, i ma mieć obszerne pełnomocnictwo. „

Drugi list z tegoż miasta d. 1 Lipca zawiera: „Dziś rano przeczytany został naszemu woysku rozkaz Jen. Bachmanna pod

d. 29 Czerwca w Bernie wydany, mocą którego wojsko musie się ma wiarotomnego strzelania z twierdzy Huningi do naszego miasta. W nocy d. 28 strzelała Huninga mocno do Neudorf, gdzie znajduje się Austriacki oboz. Popołudniu zrobiła osada wycieczkę, podczas której zabrano w niewolę 40 ludzi z gwardyi narodowej. Co godzina prawie przyprowadzają tu żołnierzy i chłopów Francuzkich, których do Niemiec odsetają. Zawsze jeszcze przechodzą tedy wojska zprzymierzone. Ponieważ Szwajcaryja należy teraz szynnie do wojny przeciw Francyi, udało się zatem dziś 6 batalionow Szwajcarskich do Franche-Comte. Miasto Befort zostało wojskiem zprzymierzonym osadzone.,

Podług Stuttgardskiej Dworskiej gazety strata Wirtemberskiego korpusu w dniach 27 i 28 Czerwca wynosi w zabitych 4 officerow i 68 żołnierzy; w rannych 20 officerow i 735 żołnierzy. Króliewicz Wirtemberski miał d. 29 Czerwca główną swoją kwaterę w Wendenheim, gdzie odwiedził go d. 30 Xie Schwarzenberg.

Podług doniesienia z Kel pod d. 30 Czerwca nieprzyjacielski Jen. Rapp nie udał się, jak się w początkach zdawało, ku Nancy, ale ku Strazburgowi, gdzie pod działaniami twierdzy stanął z 15,000 wojska. Obustronne stanowisko w tej okolicy jest dotąd jednakowe. Rapp ma się tylko obronić. W Strazburgu panuje największe zamieszanie i trwoga. Wszystkie ulice zapelnione są ludźmi, bydłem i rzeczami, w prowadzonych z okolic do twierdzy. Mieszkańcy obawiają się słysznie, żeby Rapp nie wpakował się do

miasta, i nie chciał go, jak się już dał słyszeć, do ostatniego bronić. Rozbicie wielkiego wojska, jako też zrzeszenie się trouu przez Napoleona wiadome są w Strazburgu. Liczni jego jeszcze stronnicy utrzymują, iż on będzie naczelnym wodzem wojska, co przywiązane do niego wojsko, znające swojego Mistrza, iż on zawsze o nowym podstępie myśli. Wszystkie miejsca na około Strazburga są od ludzi opuszczone; batterye przeciw Kel zdają się być już ukończone i działami osadzone. Od kilku dni nie wychodzi już w Strazburgu gazeta. D. 30 słyszano nad wyższym Renem mocne z dział strzelanie.

Miasto Sedan po kilku godziennym strzelaniu poddało się d. 26 Czerwca przez kapitulacyą wojskom Heskiem pod rozkazami Jen. Engelhardta, a d. 27 osadzone zostało. Osada Francuzka cofnęła się do wyższego i niższego zamku i obowiązała się nie strzelać do miasta. Heskcie wojska postąpiły potem przeciw Mezieres.

Wspomniona gazeta Wiedeńska Dworska zawiera pod napisem Francya co następuje:

Podług doniesień z Paryża pod d. 25 Czerwca tymczasowa rządząca komisya mianowała Marszałka Massenę naczelnym wodzem narodowej gwardyi Paryskiej, Jen. por. Andreossy dowodcą pierwszej Wojskowej dywizyi, a Jen. por. Drouot dowodcą gwardyi Cesarskiej. P. Bignon oddał ministerium związkow zagranicznych, Jen. Carnot spraw wewnętrznych, a P. Pelet de la Lozer polityci. Zaraz po urządzeniu się wydała też komisya następującą odezwę do Francu-

zow.

Francuzi! W przeciągu kilku dni został nasz los przez chwalebne zwycięstwa i okropne klęski na nowo zachwiany. Dla pokoiu dla was i dla świata potrzeba było wielkiej ofiary. Napoleon złożył godność Cesarzką; z tem złożeniem ukończył się polityczny jego zawód; syn jego wykrzykniony został Cesarzem. Nowa waza konstytucya, która składała się dotąd z kilku tylko dobrych zasad będzie teraz obszerniej rozwinięta, oczyszczona i porządnie ułożona. Nie masz teraz we Francyi żadney publiczney władzy, która byłaby względem drugiej zasłonna; oświecony patryotyzm waszych reprezentantów ma wolne ręce, a członki izby parów tak myślą i czują jak wasi reprezentanci. Po dwudziesto pięciu letnich politycznych burzach nadszedł наконец moment, w którym wszystko co jest mądrego i wysokiego użytym być może do udoskonalenia obywatelskiej waszey konstytucyi. Rozum i talenta mogą się dać słyszeć, i znają przystęp z iakiegokolwiek bądź pochodzić będą strony. Wystanemi już są pełnomocnicy do układania się w imieniu narodu z Europejskimi Monarchami o pokoy, który przyrzekli nam pod warunkiem, który teraz dopełniony został. Cały świat, równie jak wy, oczekuje z niecierpliwością ich odpowiedzi; odpowiedź ta okaże, czyli sprawiedliwość i przyrzeczenia są w poszanowaniu u Europy. Francuzi! bądźcie zgodni; połączcie się w tę stanowiącey chwili stałem węzłem. W terażniejszey chwili, gdy idzie o najważniejsze dobro ludow, umilknąć powinny domowa niezgoda i prywatna nienawiść. Bądźcie zgodni Francuzi od granic pół-

nocnych aż do Pireneow, od Wandei aż do Marssylii. Któryż na Francuzkiej ziemi zrodzony mężczyzna, do której bądź partyi należący i iakiegokolwiek bądź jest politycznego mniemania, nie zechce się udać pod narodowe chorągwie do bronienia niepodległości oyczyzny! Cząstkowo można zniszczyć woysko; ale doświadczenie wszystkich czasow i wszystkich ludow okazuje, iż niewstrząśnionego narodu, który za sprawiedliwość i wolność wależy, nie można ani zniszczyć, ani podbić. Napoleon wystawił się przez swoje złożenie iako ofiara. Członki rządowej kommissyi padają także ofiarą, odebrawszy od waszych reprezentantow wódze rządu.

Xze Otranto, prezes.

Taż kommissya stosownie do wyroku obu izb, powołującego wszystkich Francuzow do obrony oyczyzny, postanowiła co następuje: 1) Wszyscy młodzi ludzie w liczbie 160,000, których wybranie w d. 9 Paźdz. 1813 nakazane było, mają być niezwłocznie do woyska dostawionemi; 2) Ci, którzy się przed ogłoszeniem niniejszego rozkazu pozenieli, wyjętemi od tego są; 3) Ludzie należący do narodowych gwardyy, do ruchomych grenadyerow lub strzelcow, lub podzielonemi na klasy byli roku 1815 i lat dawniejszych mają być w gotowości do stawienia się na rozkaz rządu do pułkow liniowych; 4) Zonaci powyższym artykułem objęci mężczyzni, pozostaną przy osadowych batalionach; 5) Bataliony gwardyi narodowej, z których lud wzięty był do woyska, mają być z departamentow, do których należą, uzupełnione; 6) Władze trudniące się tem dopełnieniem, mają tylko brać niezonatych lub wdowcow niema-

iących dzieci; 7) Minister wojny upoważniony skutecznie niniejszy wyrok, który będzie do dziennika praw wciągnięty.

(*Tu następują podpisy.*)

Hr. Otto posłany został od rządzącej kommissyi z zleceniami do Londynu. Sala w której zwykli się zgromadzać federaci przedmieść, z rozkazu kommissyi rządzącej zamkniętą została. W nocy z d. 24 na 25 zagrożony był Paryż poruszeniami pospolstwa; hertszowie jego chcieli gwardyą narodową rozbroić, lecz wielu z nich uwięziono, i po wszystkich ulicach liczne chodziły patrole. W szynkowniach pochwycono wiele włóczęgów, pomiędzy którymi znajdowały się nawet kobiety, i salę Montasier w palais-royal zupełnie zamknięto.

Bonaparte po swoim złożeniu władzy prawie codziennie pokazywał się w Paryżu lub do Malmaison się przejeżdżał, gdzie nakoniec mieszkał. Jeszcze na posiedzeniu d. 23 Czerwca izby reprezentantów wniósł Duchesne, aby go nakłonić do oddalenia się z stolicy, ażeby obce Mocarstwa przekonały się o wolnych obradach izb prawodawczych. Czyli z tych lub innych powodów, nalegała także rządząca kommissya na niego, aby się z Paryża i nawet z Francyi oddalił. Zezwolił nato d. 25 i żądał do przedsięwzięcia podróży do Zjednoczonych Stanów Ameryki z fregat i potrzebney załogi. Minister morski odebrał rozkaz przygotować kazać dla niego z fregaty w porcie Roszfortskim, a Jen. Bekers to wszystko, co do podróży z Paryża do portu potrzeba. Rządząca kommissya napisała oraz do Xcia Wellingtona, ponawiając propozycyą zawiesz-

nia oręża, o paszport dla Napoleona, lecz on odpisał pod dniem 28 Czerwca, iż nie jest od swojego rządu upoważnionym do dania takowego paszportu. Gdy tymczasem woyska zprzymierzone co raz bardziey zbliżały się do stolicy, i poruszenia ludu powiększały się, postanowiła zatem kommissya rządząca przyspieszyć iego odjazd, i tym końcym wysłała do niego z Ministrem morskim P. Boulay do Malmaison. Podług pism publicznych nie chciał Bonaparte jeszcze odiechać, proponował nowy plan działań i żądał byż jeneralissimem, przyrzekał po ukończoney wojnie złożyć dowodztwo i oddalić się. Dopiero gdy mu, iak mówią, rządząca, kommissya odpisała, iż nie może użyć iego propozycyi, postanowił zaraz wyiechać, co d. 29 Czerwca po południu nastąpiło. Towarzyszami iego byli Sawary i Marszałek Bertrand, którzy przy nim chcą zostać. Poiechał drogą przez Orlean. Tego jeszcze dnia doniosła o tem rządząca kommissya obu izbom, i wezwiała ie, aby iemu i iego familii los obmyśliły.

Angielskie woysko Xcia Wellingtona przybyło d. 29 Czerwca do Werssalu, a Pruskie Xcia Blüchera do Chateau przy St. Germain. Dniem pierwey jeszcze rządząca kommissya z porozumienia z obiema izbami ogłosiła miasto Paryż w stanie oblężenia. Poczynione zaraz zostały przygotowania do obrony i do utrzymania wewnętrznego porządku. Woysko północne wezwane zostało do Paryża, a woysku Reńskiemu i na granicach Szwajcarskich nakazano trzymać się w swoich stanowiskach. W Orleanie miał byż tworzony odwód, a wielka główna kwatera założona była we wsi la Villette.

DODATEK
DO N^{ro} 58.
GAZETY KRAKOWSKIEJ

Z KRAKOWA DNIA 19 LIPCA 1815 Roku WE ŚRODĘ.

Z Peterzburga d. 12 Czerwca d. k.

Rzeczywisty Radca tajny Andrzej Hrabia Razumowski, w nagrodę szczególniejszych usług dla oyczyzny, w czasie Wiedeńskiego Kongressu podiętych, nayłaskawicy wyniesiony został do godności Keia Cesarstwa Rossyyskiego.

Z Wilna d. 26 Czerwca d. k.

Dnia 17 j. b. m. przybył tu z Nitawy IW. Jenerał jazdy Hrabia Wittgenstein.

Półki piesze Permski i Mohilowski, i park artylleryi wyruszyły ztąd za granicę.

Kurs tuteyszy na assygnaty: Rubel srebrny 4 rub. kop. 57; dukat 13 rub. 55 kop. imperyał 45 rub.

Z Berlina d. 4 Lipca.

Gazety nasze ogłosiły następujące Uządzenie Królewskie, tyczące się utworzenia Reprezentacyi ludu.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożej łaski Król Pruski, i t. d.

Urządzeniem naszym pod d. 30 p. m. postanowiliśmy dla Monarchii naszej porządnią administracyą, z zastrzeżeniem dawnych stosunkow prowincjonalnych.

Swiadczą w prawdzie dziecie Państwa Pruskiego, iż dobreczynny stan wolności

obywatelskiej, i trwałość sprawiedliwej, na porządku opierającej się administracyi, w przymiotach władcow i ich jedności z ludem miały dotąd owe bezpieczeństwo, iakie przy niedoskonałości i niestałości urzędzeń ludzkich może być osiągnionem.

Aby wszelako tem mocniej były ugruntowane, narodowi Pruskiemu dana była rękoymia zaufania naszego, a zasady, według których przodkowie nasi i my sami rządy państwa naszego z oycowską pieczołowitością około szczęścia poddanych naszych sprawowali, wiernie podane potomności, i za pomocą dowodow na piśmie, iako Konstytucya państwa Pruskiego, trwale zachowywane były, postanowiliśmy co następuje:

§. 1. Ma być utworzona Reprezentacya ludu.

§. 2. Na ten koniec:

a) mają być przywroczone Stany prowincjonalne, gdzie z większą lub mniejszą mocą ieszcze istnieją, i stosownie do potrzeby czasu urządzane;

b) gdzie teraz nie masz Stanow prowincjonalnych, mają być ustanowione.

§. 3. Stanow prowincjonalnych obrane będzie zgromadzenie Reprezentantow ludu, mające mieć posiedzenie swoje w Berlinie.

§. 4. Władza Reprezentantow ludu rozciąga się do obrad o wszelkich przedmiotach prawodawstwa, tyczących się praw osobistych, własności obywatelskiej i podatowania.

§. 5. Ma być postanowioną niezwłocznie Kommissya, składająca się z światłych urzędników i właścicieli z prowincyy.

§. 6. Kommissya ta ma się zajmować

- a) urządzeniem Stanow prowincjonalnych;
- b) urządzeniem Reprezentantow krajowych;
- c) wypracowaniem Aktu Konstytucyjnego według ustanowionych zasad.

§. 7. Kommissya zbierze się dnia 1 Września roku bieżącego.

§. 8. Dopelnienie niniejszego urzędzenia poleca się naszemu Kanclerzowi Stanu, który nam potem prace Kommissyy przeloży.

On mianuje członki Kommissyi, i w niej prezyduje: gdy sam zasiadać nie może, upoważniony jest wyznaczyć zastępcę.

W dowod czego niniejsze urządzenie własną ręką podpisawszy, pieczęcią Królewską stwierdziliśmy.

Działo się w Wiedniu d. 22 Maja 1815.

(L.S.) Podp. *Fryderyk Wilhelm.*

C. F. Hardenberg.

Z Bruxelli d. 2 Lipca.

D. 28 Czerwca odprawione tu zostało żabobne nabożeństwo za poległych naszych wojowników od 15 do 18 b. m. Wojsko nasze ma tę chwalebną nagrodę za swoją waleczność, iż Xzc Wellington po-

stawił go na czele idącego do Paryża wojska. Nasz 13ty pułk bił się długo z dawną gwardyą Francuzką i odpart ją i powrócił z bitwy przyozdobiony grenaderskimi czapkami Francuzkimi, z poboiwiska przywieziono tu 3 wozy kirysow, które naprawiają i będą wojsku rozdane.

Przeszły do Ludwika XVIII Francuzki Jen. Bourmont jest dla Króla bardzo czynny. Większą liczbę miast w Francuzkiej Flandryi nakłonił do zawdziania białey kokardy. Dobrowolne uzbraianie się idzie bardzo pomyślnie. Belgijski celnik odbił z szpadą w rękę słabey eskorcie prowadzonych z Dunkierki do Paryża 20 dział, i Jen. Heldring oddał. Francuzki Xzc Mortemart mianowany został przez Xcia Wellingtona gubernatorem miasta Peronny, które on pierwszy zdobył, nigdy bowiem nie było jeszcze zdobyte.

D. 26 Czerwca po południu wiechał Król Ludwik XVIII uroczyscie do Cambrai. D. 28 wydał tam następującą odezwę, potem miał do Compiègne udać się, dla wiechania z Blücherem i Wellingtonem do stolicy Francyi.

Król do Francuzow.

" Bramy moiego Królestwa otwierają się nakoniec dla mnie; pospieszam więc dla naprowadzenia obłąkanych moich poddanych na prawą drogę, dla zelżenia cierpień, którem chciałem zapobiedz, dla stawienia się powtornie jako pośrednik pomiędzy zprzymerzonemi wojskami i Francuzami, w nadziei, iż względow, które dla mnie mają, będą mogli najich dobro użyć. W takim tylko sposobie chciałem do wayny należeć. Zadnemu Xciu z moiey familii nie dozwolitem stanąć w obcych szeregach, i wstrzymywałem odwagę sług mo-

ich, którzy się około mnie zebrać mogli. Powracając na oyczystą ziemię, z radością przemawiam otwarcie do moich, ludow. Gdy stanąłem pomiędzy wami znalazłem umysły poruszone i przeciwnemi namiętnościami uniesione. Wszędzie widziałem tylko trudności i przeszkody. Rząd mój mógł popełnić błędy i może je popełnił. Są czasy, w których najlepsze zamiary nie są dostatecznymi do kierowania dobrze rzeczami i przymuszają czasami do zboczenia. Doświadczenie samo mogło nas oświecić, i to nie powinno zaginać. Użyję wszystkiego co Francją uratować może. Moi poddani przekonali się z smutnem doświadczeniem, iż zasada prawości Monarchy jest duszą podstaw towarzyskiego porządku i jedyną zasadą, na której ugruntowaną być może mądra i dobrze urządzona wolność wielkiego ludu. Nauka ta ogłoszoną została nauką całej Europy. Zapewniłem onę pierwey jeszcze przez mój akt konstytucyyny, i chcę jeszcze nadać temu aktowi rękoymnią, któraby zapewniła jego dobrodzieystwa. Jedność ministeryum jest najmocniejszą rękoymnią, którą ofiarować mogę. Chcę, aby była, i aby otwarty i bezpieczny bieg moiej rady zapewniał wszystkich interest i odejmował wszelką obawę. Mowiono niedawno o przywroceniu dziesięcin i praw feudalnych. Bayka ta wynaleziona przez wspólnego nieprzyziaciela, nie potrzebuje być zbitaną. Nie doczeka się nikt, aby Król Francuzki tak daleko się uniżył, iżby miał potwarze i kłamstwa zbitać. Skutek zdrady wykazał dostatecznie ich źródło. Jeżeli kupcy dobr narodowych mieli jaką obawę, tedy zaspokoić ich był powinien akt konstytucyyny. W osta-

tnich zamieszania czasach dali mi moi poddani różnych stanow równe dowody miłości i wierności. Chcę, ażeby wiedzieli jak dalece jestem tem poruszony, i z ukontentowaniem z pomiędzy wszystkich Francuzow otoczyłbym się niemi i moją familią. Od moiej osoby chcę tylko tych ludzi wyłączyć których przewrotność pograżyła w żatobie Francją i zaszaskała Europę. W zamachach które uknowali, widzę wielu obłąkanych moich poddanych i niektórych kary godnych. Obiecuję (a wiadomo Europie, że ja darmo nie mówię) przebaczyć Francuzom to wszystko, co zaszło od dnia, w którym z łzami przymuszony byłem opuścić Lill, aż do dnia, w którym przy wielkiej radości powróciłem do Cambrai. Łała się krew moich dzieci przez zdradę, iakiej w dzieiach nie ma przykładu; ta zdrada sprowadziła cudzoziemca na łono Francji, i codziennie odkrywają się jeszcze nowe zbrodnie; muszę zatem dla powagi moiego tronu, dla dobra moiego ludu i dla spokojności Europy wyłączyć sprawcow i spółnikow tego okropnego zamachu. Mają oni być oddani zemście ustaw obu izb, które w krótce zwołam. Francuzi! Oto są uczucia, które powracający do was Król, którego czas odmienić, nieszczęście osłabić i niesprawiedliwość znękać nie potrafiły. Powraca do was ten Król, którego przodkowie od 8 wiekow nad waszemi przodkami panowali, dla poświęcenia reszty życia waszej obronie i waszemu dobru. — W Cambrai d. 28 Czerwca 1815 roku, a panowania naszego 21.

Ludwik
Minister sekretarz stanu zwizg-
how zagranicznych :
Xze Talleyrand.

Dnia 17 i 18 Lipca 1815.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w
Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. 2. 3. 4.			
	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
Pszonicy	30 — 28	—	27 15	26 15
— Zyta	28 — 27 15	26 15	25 —	—
— Jęczmienia	21 — 20 18	15 16	— 15	—
— Owsa	10 — 9 15	9 —	—	—
— Jagiel	48 — 40	— 38	— 36	—
— Grochu	26 — 24	— 22	—	—
— Rzepaku	24 — 22	— 20	—	—

1wszy raz) Wincenty Zeromski Obywatel miasta Krakowa wyjeżdża do Galicyi w Cyrkuł Sandecki do Krynicy w celu brania kąpieli, iedzie sam ieden pocztą przez, Komorę Przybieczany.

1wszy raz) Stanisław Cieński dwóch kraiowy Obywatel, dla własnych i Siostr Pupillek swoich interessow uznał potrzebę częstego do Galicyi wyjeżdżania, a to przez Komore Podłęże do Polanki wielkiej w Cyrkuł Myślenicki, a przez Sierostawice lub Sokolowice do Tarnowa, własnymi końmi z Antonim Odrobina lokajem, Wawrzeńcem Kowalewskim furmanem.

1wszy raz) Chrystyan Steinbach, Chirurg w Krakowie zamieszkały, ma zamiar wyiechać z swoią żoną Ewą i synem Franciszkiem 6cio letnim, w Galicyą Austryacką, co podaie do wiadomości publiczney.

1wszy raz) Józef Dunin Wąsowicz, dziedzic Oxy w Dep. Krakowskim, ma zamiar wyiechać w interessach familiynych w kray Austryacki do Iglau, Wiednia i Lwowa, z dwoma służącemi, co do publiczney podaie wiadomości.

1wszy raz) Filip Morstyn, dziedzic Srzeniawy w Dep. Krakowskim, myśli iechać w Galicyą Austryacką w Cyrkuł Bocheński, i Tarnowski i Myślinicki w interessach familiynych, z dwiema służącemi, co do publiczney podaie wiadomości.

Kamienica w Krakowie przy ulicy Sławkowskiej narożna pod Nr. 377 sytuowana w połowie iedney, do małoletnich po niegdy JW. Hyacyncie Szowskim pozostałych, a w drugicy do małżonki tegoż teraz JW. Salomei Gostkowskiej należąca, przez publiczną licytacją w ślad uchwały Rady familii pod dniem 1 Kwietnia r. b. w Sądzie Pokoju powiatu i miasta Krakowa odbytey, przez Wys. Trybunał Cyw. Krakowski w dniu 8 m. i r. tegoż do Nrn 800 potwierdzoney, sprzedana zostanie. Gdy na terminie do licytacji przygotowawczy w dniu 16 Czerwca r. b. naznaczonym, żaden z pretendentow niestawił się, licytacja powtorna stanowcza stosownie do przepisu prawa, w dniu 28 Lipca tegoż roku 1815 przed podpisanym Pisarzem Aktowym iako do teyże rezolucją iak wyżej delegowanym, w kancelaryi iego w Ryнку pod Nr. 456 utrzymywanej, o godzinie 9 z rana nastąpi i pierwsze wywołanie zacznie się od summy szacunkowey przez wsztuce biegłego ustanowionej, 29,677 złp. w monecie srebrney kurant wynoszącey, według świadectwa Aktu detaxacyi, podpisanemu złożonego warunku uchwałą Rady familii wskazane są: 1) aby licytant iotą część szacunku to iest złp. 2967 gr. 21 titulo wadii przed rozpoczęciem się licytacji złożył. 2) Aby rezerwując szacunkową ilość w 4ch tygodniach po licytacji stanowczey, na ręce JW. Salomei z Zawadzkiej Gostkowskiej pod nieważnością kupna i stratą wadii złożył. Licytować chcący, zechcą się stawić w czasie i w miejscu oznaczonem.

W Krakowie d. 16 Czerwca 1815 roku.

Worciech Olearski, Not. Dep. Krakowskiego.

Komornik przy Trybunale Handlowym Departamentu Krakowskiego i Radomskiego, podaie ninieyszom do publiczney wiadomości; iż Zyto na piąu, na 40stu zagonach, po siedmiu ćwierciach wysiewu, w Pendzichowie przy Krakowie w Gminie Kleparskiej znajdujące się, Kaźmirza Sapcinskiego, tamże w Pendzichowie pod Nro 124 mieszkającego, własne, na rzecz Wincentego Zielińskiego podobnie w Pendzichowie pod Nro 286 zamieszkałego, urządzenie zajęte, wraz z swinią iedną, półtora roku mającą w dniu 24 Lipca r. b. o godzinie 4 po południu przez publiczną licytacją za gotową zapłatę sprzedawane będzie, warunki, których nabywca przez licytacją powyższego produktu na piąu, dopełnić będzie obowiązany, w czasie przedady oznajmione zostaną. — W Krakowie dnia 17 Lipca 1815.

Stefan Młochnacki, Kom. T. H. D. K. i R.

Dodatek 24.

Dnia 19. Lipca 1815.

2gi raz) Starozakonny Markus Wohl Kupiec z miasta żydowskiego przy Krakowie iedzie z służącym Manele i furmanem nąętym w interessie handlowym do Wiednia.

2gi raz) Starozakonny Berek Korn z miasta żydowskiego przy Krakowie wyieżdza do Brodow w interessie handlowym z pisarzem Szmul Hern, służącym Abraham Leib i furmanem Chaim Szmulowicz.

2gi raz) JW. Jau Chwalibóg z żoną i trzema służącemi iedzie w Cyrkuł Tarnowski z Józefem Pietrowskim, Woyciechem Krulickim i z Panną Maryanną Wrzesnowską służącą, co podaie do publiczney wiadomości.

2gi raz) Starozakonny Szyia Izraelowicz z Miasteczka Xiąża Wielkiego Powiatu Miechowskiego Departamentu Krakowskiego, iedzie do Wiednia w interessie handlowym z starozakonnemi Berkiem Szmulowiczem Pisarzem Leiblem Szmilem służącym, i furmanem kołmi własnemi.

2gi raz.) Maciey Uznański, mieszkający w ulicy Wiślny pod Nrem. 280, ma zamiar wyiechać w Galicyą Austryacką w Cyrkuł Myślenicki po zakupiony owoc, co do publiczney podaie wiadomości.

2gi raz.) Leibel Cinsler i Michał Leinkram kupcy z Żydowskiego Miasta na Kazimierzu przy Krakowie mają zamiar wyiechać do Wiednia w interessach handlowych, bierą z sobą dwóch służących Mozzésza Spielberg i Jecika Kamillew.

2gi raz.) Starozakonny Aszer Izraelowicz z Miasta Xiąża Wielkiego Powiatu Miechowskiego Departamento Krakowskiego, iedzie do Lipska w interessie handlowym z Pisarzem Leiblem Hiersz, służącym Jzaak Maier i furmanem kołmi własnemi.

2gi raz.) Jozef Wybranowski Kapitan W. P. mający urlop nieograniczony z dnia 6go Lutego 1815 roku Nro. 88 zamyśla wyiechać do Galicyi w Cyrkuł Tarnowski w interessie familiynym; bierze z sobą służącego Woyciecha Lewandowskiego.

3ci raz) Bazyli Janowski, z żoną Julianna, dziećmi małoletniemi i furmanem Tomaszem Krawczykiem, ma chęć wyiechania do kąpiel w Galicyą do Krynicy.

3ci raz) Kostancya Witkowska i Helina Androchowa z dzieciciem w Krakowie przy ulicy Brackiej pod Nr. 244 mieszkająca i Jacek Taborski mają zamiar wyiechać furmanem w interessach familiynych do Lwowa w Galicyi z powrotem do Krakowa, z temi przenosi się Anna Polaczkowa przy ulicy Grodzkiej pod Nr. 89 mieszkająca do syna swego w Cyrkuł Lwowski, ktoby miał jaką pretensyą, niechay się do niey zgłosi.

3ci raz) Jan Szymczykiewicz Inspektor wydziału Siewierskiego, po uzyskaniu urlopu życzy sobie wyiechać wraz żoną Katarzyną do Rodzicow w Galicyą Cyrkuł Tarnowski w interessach familiynych. Bierze z sobą 2ch służących.

3ci raz) Stosując się do postanowienia Najwyższej Władzy Rządowej wiadomości Teressa z Jabłonowskich Grodzicka, iż ma zamiar wyjechać do wód do Baden w Austrii z córką, Panną służącą, dwoma służącymi i furmanem swemi końmi.

3ci raz) Julian Hr. Łoś wyjeżdża na 4 tygodnie do Lwowa, wraz z służącym Tomaszem Demaszewskim, i stangretem Tomaszem Pawińskim.

Komornik Tryb. Handl. Dep. Krak. i Radomskiego, podaje do publiczney wiadomości, iż w domu Nr. 551 przy ulicy Floryańskiej, w Krakowie dnia 25 b. m. i r. o godzinie 9tej z rana, a od 3ciej po południu, odbędzie się sprzedaż, za monetę srebrną kurant różnych towarów korzennych, iako to: cukru, araku, miodu praśnego, korkow, cykoryi, farb różnych, śledzi, papieru, merkuryusza, siarki, oliwy, krochmaliku, indygo, garnuszków kamiennych, migdałów, Erbaty. &c.

W Krakowie d. 14 Lipca 1815.

Jan Kanty Fachinetty, Komornik T. H. D. R. i R.

W d. 30 Czerwca zginęły w Krakowie Papiery różne, kwity podatkowe i liwerunkowe, iako też rewersa, i t. d. do Dominium Suliszowa należące. Ktoby takowe wynalazł i w Kancelaryi w. Intenta policyi na kleparzu złożył, przyzwoitą odbierze nagrodę. Kwity liwerunkowe miały następujące Nra.

1) Kwit sznurowy pop Nr. 12 Suliszow z Magazynu Nowomiejskiego pod d. 9 Czerwca 1815.

2) Kwit także pod Nr. 1, Suliszow z Magazynu Pinczowskiego pod d. 9 Czerwca. 18 5.

3) Kwit z drugiego rozpisu za gotową zapłatę Suliszow do Nru 312.

4) Kwit takż Suliszow do Nru 62.

Dnia 20 Lipca r. b. o godzinie 10tej przed południem we Dworze wsi Luborzycy w Gminie tegoż imienia w powiecie Hebdowskim leżącej w dobrach do Biskupstwa Krakowskiego należących, na zaspokoienie 7024 złp. groszy 15½ długu za zapłacone przez W. Wincentego Wroblowskiego O. X. w. we wsi Kobylanach mieszkającego z wzmiankowany wsi podatki, i liwerunki od JW. Woyciecha Gorskiego Biskupa Kieleckiego Biskupstwa Krakowskiego Administratora w Kielcach mieszkającego, należnego, produktu na piu to jest:

żyto po 96 korcach wystewu.

Owies po 150 — —

pszenica po 30 — —

Groch po 20 — —

Jęczmień po 30 — —

Proso — — 2 miarki.

Ziemniaki na 50 zagonach.

Siano z 3ch łak Zachachotek, pod Sulechowem i Stawisko zwanych zwolnem użyciem przez rok pańszczyzny, mieszkania, i składu na zboże potrzebnego za gotową srebrną kurant monetę najwięcej dającym pod warunkami przed licytacją odczytać się mającemi sprzedane zostaną. Każdy wzmiankowane efekta licytować chcący opatrzone w wadium 1000 złp. w terminie i miejscu wzmiankowanym stawic się zechce.

Dan w Krakowie d. 30 Czerwca 1815.

Jan Kanty Kowalski, K. T. C. P. i D. R.

Niżej podpisany, niniejszym do pulicznej podaje wiadomości, iż kamienicę swsia własną z wszelkim zabudowaniem, browarem i przyległościami na Kaźmierzu katolickim przy Krakowie pod L. 75 i 76 położoną, na przedarż ma wystawioną, chcący takową kto z Chrześcian nabyć, winien będzie w dniu 18 Lipca, r. b. o godz. 9tej z rana w Biorze JW. Prefekta Deptu Krakowskiego, się stawic, i chęć nabycia takowej oświadczyć. Szacunek nimejszym obiętych nieruchomości jest 120,000 zł. pol. w mocie srebrney grubey Pruskiej kurant awaney. Dan w Krakowie d. 7 Lipca 1815.

Andrzej Wolff.